

2. Сімейний кодекс України // ВВР України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135 // [Елктороний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2947> – 14.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV // ВВР України. – 2003. – № 40–44. – ст. 356.

Валтер Артур Олександрович,
*студент 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., професор Калітенко О.М.*

ДОЦІЛЬНІСТЬ СКАСУВАННЯ ТАЄМНИЦІ УСИНОВЛЕННЯ

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року (далі СК України) значну увагу приділяє регулюванню прав однієї з найменш захищених верств населення – дітей. В даному випадку йде мова про інститут усиновлення, а саме виправданість та обґрунтованість скасування норми передбаченої ч. 1 ст. 228 СК України – забезпечення таємниці усиновлення, яка передбачає, що особи, яким у зв'язку з виконанням службових обов'язків доступна інформація щодо усиновлення, а також інші особи, яким став відомий факт усиновлення, зобов'язані не розголошувати її, зокрема і тоді, коли усиновлення для самої дитини не є таємним та ч. 2 ст. 228 СК України – Відомості про усиновлення видаються судом лише за згодою усиновлювача, крім випадків, коли такі відомості потрібні правоохоронним органам, суду у зв'язку з цивільною справою чи кримінальним провадженням [1].

Але чи відповідає це закріпленим міжнародним нормам ми спробуємо прослідкувати в даній науково – дослідницькій статті та зваживши всі за і проти надати висновок щодо доцільності існування в сучасному законодавстві даної норми.

Першим аргументом на користь скасування вищезгаданого обмеження є норма передбачена ст. 7 Конвенції ООН про права дитини від 20.11.1989 року, а саме – дитина має бути зареєстрована зразу ж після народження і з моменту народження має право на ім'я і набуття громадянства, а також, наскільки це можливо, право знати своїх батьків і право на їх піклування [2]. В даній нормі чітко виділяється право дитини знати своїх батьків від народження, звідси можна зробити висновок, що ст. 228 СК України суперечить міжнародно – правовому акту, який є ратифікований Верховною Радою України.

Другий аргумент навів екс – Уповноважений Президента України з прав дитини Юрій Павленко висловлюючи думку, що таємниця усиновлення є пере-

житком радянської системи, яка насправді зовсім не забезпечує дитину від психологічних травм, пов'язаних із інформацією про те, що дитина не є рідною. Крім того, всиновлена дитина рано чи пізно дізнається правду, і чим пізніше це відбудеться, тим непередбачуванішими будуть наслідки. Але протилежну думку висловлюють представники громадських організацій, сферою діяльності яких є захист прав та інтересів дитини, вони наполягають, що таємницю усиновлення скасовувати не можна, оскільки така інформація може завдати дітям значної шкоди, адже на думку психологів, діти можуть адекватно сприйняти таку інформацію не раніше досягнення 21 – річного віку [3, с. 12].

Для правильного вирішення даної проблематики варто звернутися до досвіду зарубіжних країн. Наприклад, у таких країнах, як США, Канада, активно використовується так зване «відкрите» усиновлення, коли усиновлені діти знають своє походження і поінформовані про те, хто їх біологічні батьки. Згідно з італійським законодавством прийомні батьки у найадекватнішій і найналежнішій формі повинні повідомити неповнолітньому, що він є усиновленим. Крім цього, після досягнення двадцятип'ятирічного віку усиновлені мають право отримати доступ до інформації щодо їх походження і відомостей про своїх біологічних батьків. Доступ до цієї інформації може бути дозволений також і після досягнення повноліття у разі існування доведених причин, що це може вплинути на психологічно – фізичний стан молодої людини [4, с. 400].

З вищевикладеного варто зробити висновок, що дана норма суперечить положенням визнаних Україною міжнародно – правових актів, які згідно Конституції України є частиною національного законодавства, саме тому варто звернутися за досвідом до законодавства зарубіжних країн, більшість з яких, визнають таємницю усиновлення порушенням природних прав дитини, а оскільки метою реформування нашої правової системи є саме закріплення та гарантування прав і свобод людини і громадянина, то є доцільним внести певні зміни до чинного законодавства. Як мінімум потрібно відредагувати зміст ст. 228 СКУ, а саме доповнити її можливістю надання інформації про біологічних батьків дитини на її вимогу. Можливим є і здійснення більш радикальнішого кроку, а саме скасування заборони на розголошення таємниці усиновлення, але в такому разі варто також здійснити декриміналізацію діяння передбаченого ст. 168 Кримінального кодексу України – розголошення таємниці усиновлення(удочеріння).

Література:

1. Сімейний кодекс України // Офіційний вісник України від 01.03.2002 – 2002 р. – № 7. – стор. 1. – стаття 273. – код акту 21469/2002.
2. Конвенція про права дитини // Зібрання чинних міжнародних договорів України – 1990 р. – № 1. – Стор. 205.

3. Кондратьєва О. // Юридичний вісник України. – 2012. – № 35. – С. 27.
4. Деркаченко Ю.В. Особливості застосування універсальних механізмів та процедур з міждержавного усиновлення дітей у законодавстві деяких європейських країн / Ю.В. Деркаченко // Закарпатські наук. Читання : матеріали Всеукр. наук. практ. конф. студентів та аспірантів (28 – 30 квітня 2009 р.). – Ужгород. – 2009.

Висторобець Аліна Костянтинівна,
*студентка 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., професор Калітенко О.М.*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ ЯК СПОСОБУ ПОЗАСУДОВОГО ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Нікого не дивує той факт, що наші суди не справляються з тією кількістю справ, які до них надходять. Провадження у справі може тривати роками, судові вирoki часто не виконуються, а рівень довіри до судової системи є дуже низьким. Саме тому, на мою думку, прийшов час вводити в Україні альтернативні способи вирішення спорів.

Одним з них є медіація – процес переговорів по вирішенню спірного питання, до якого залучається нейтральна третя сторона – медіатор (посередник), який проводить цей переговорний процес, вислуховує аргументацію сторін з приводу суті спору і активно допомагає їм зрозуміти свої інтереси, оцінити можливість компромісів і самостійно прийняти рішення, яке задовольнило б їх.

США, Австрія, Німеччина, Великобританія, Угорщина та Корея – далеко не весь список країн, де успішно процвітає медіація.

В Україні існує Центр медіації, який готує фахівців з даного питання, є профільні курси медіаторів, послуги медіації також надаються на базі Торгово – промислових палат Києва та Львова.

Опитування, проведене «ЮРИСТ & ЗАКОН» серед юристів, показало, що приблизно 60% з них мають досить туманне уявлення про медіацію, приблизно 30% вивчали цей спосіб врегулювання суперечок, але не використовують його у своїй практиці і тільки 10% від респондентів відповіли, що успішно практикують його в своїй діяльності [1].

Чому в Україні відсоток використання медіації при вирішенні спорів настільки низький?

Є ряд причин і міфів про медіацію, які належить зруйнувати.